

הלכות סבה סימן תרכט

בצפר (יז): ב יזכן דבר שמקבל (ב) טמאה, בגזן (ג) (ה) שפודין (ו) וארוכות המטה (ז) וכל הפלים, אין מספקין בהם, ואפלו אם נשברו (ח) שלא נשאר בהם שיעור קבלת טמאה: ג יסכה (ז) [ג] (ט) בהצים שאין להם ביתקבול (י) כשרה, ושיש בהם ביתקבול פסולה: ד יסכה בפשתן, (יא) כשלא נדק ולא נפץ כשרה, דעין בעלמא הוא, אבל אם נדק ונפץ (ז) (יב) פסולה: ה פתקלים (יג) של פשתן * פסולה, של גמי ושל סיב כשרה: ו ספמחצלת של קנים וקוש ושיפה וגמי, בין שהיא חלקה שהיא ראויה לשכיבה, בין שאינה חלקה (יד) שאינה

ד משנה עם סיו (* וכפודין של עץ סוד, דין סיו טבוח כפר גזר לקבל אף שאינו כלל ה ממרא ורב אפי' עם ו ספמחצלת דרב י"ב ז ממרא דרבי יוחנן עם הפורש כרית

והראש והקנים כקנין ה ה הקנים עם ספמחצלת (* פולס סוב המרה קרי שאין צויה עמדה וכלו אינו מיוחדל ארו) ט קשנה עם י"ב והאוקמא דרב פפא כ ומתא קמא וקרי ושמעאל ברי וי' וי' ורי וריא כהניא, כרית ותרומים כפרין ה

באר היטב

(ב) טמאה, אפלו מידי שמקבל טמאה מדרבנן, ט"ז: (ג) שפודין, כתב בי"י: סיו של עץ, דאלו של מסכות תפוק לה משום דאין גדול מן הארץ, והמ"א פתב דוקא של מסכות אבל של עץ אין מקבלין טמאה אפלו מדרבנן הפשוטי כלי' עין ניהוה, ע"ש, ועין דראדון: (ג) פחצים, ואם היו בעם א' בכתול פסולים אפי' שנשלו אח"כ, כ"ח. וקנים אפי' שיש להם ביתקבול פשוטים בין שלא נעשו לקבלה דה"ה מרוב, אחרונים, וכתב המ"א בס"ק יא: ובע, דכל כלי' עין ככתוב קצת וראוי להניח עליו דבר, מקבל טמאה דמי להיתקבול, וא"כ אין להניח טמא ומגפרה על הסכה אפלו נשברה, עכ"ל. וט"ז כתב עם דאין להניח למעלה מן הסכה באורי וכ"ש כסדר עצמו שום כלי ואפלו שרירי' קלי, ע"ש, ועין דראדון: (ד) פסולה, שישפטיה צורקה ותר' כאלו אינו גדולי קרקע, ולפי' אפלו בצטרבון וקפבוס שאין משנה ברורה

שערי תשובה [ג] החדשים, עכ"ט, ועין בשבוי' ח"א סימן ל' ליישב טוהרת הרמב"ם מכאן לה טמאת כלים שפסק שאינו ביתקבול, וע"ש מה שתרין, וכאמ"ש שכבר צמח ביה בשוכת טרשיא יוסן קצה, לשיב ראוי' כפרו' שהביא נבש"א וכתב ששב במרית ספר לנפשי' קמד ע"ו וכתב דפי' צלי ללבם כמיש בראשון לעיון דף ג, ע"ש, וכתב הא"י לנפ' מקביל לראש על הסכה מרוב עין ובראשו מחשק ברזל וצמח לסמין דלשכר פלי הוא ושאם נקטא, ע"ש, ומיש וקמא לאו דוקא דלאו דקמא פלגא, אלא כיון שקמה ראוי לנקמה ונדחה מלתייה מקשר לטקן שוב אין חודר הרקע, כמיש כלי' עין, ועין כפי"מ פנה: דמי להיתקבול, וא"כ אין להניח טמא ומגפרה על הסכה אפלו נשברה, עכ"ל. וט"ז כתב עם דאין להניח למעלה מן הסכה באורי וכ"ש כסדר עצמו שום כלי ואפלו שרירי' קלי, ע"ש, ועין דראדון: (ד) פסולה, שישפטיה צורקה ותר' כאלו אינו גדולי קרקע, ולפי' אפלו בצטרבון וקפבוס שאין משנה ברורה

משנה ברורה

אין להניח טמא ומגפרה על הסכה אפלו נשברה מ"א ושי"א. ועין בכפי"מ וקמא אפלו מדרבנן, כמו חצים זכרים דסעיף ג, דפשוטי כלי' עין ניהוה וימרו לספק פקו, ואמ"פ דמורי בשל מסכות, הוא משנה שאינה צריכה, דהא בלאו הכי אין מספקין דהא אינו צומח מן הארץ? ומנארב"ם. (ג) והאחרונים ישובו קשייתו, דמורי בשל עץ ובראשי השפודין יש קצת פרזל, וכי האי גוונא עם העץ מקבל טמאה עלי' דפרזל שפראשו, אכן פיון דעקר הסכה הוא מן השכור שהוא של עץ שהוא צומח מן הארץ, ואין צריך לברזל לצורך הסכה, הנה אמינא דממ"ל לסכה בו, קא משמע לן דפסול הואיל ומקבל טמאה עלי' דפרזל: (ו) וארוכות המטה, אפלו הם של עץ, (ג) ואף שאינן משה שלמה פסולין לסכה, הואיל דממטה שלמה קאחו: (ז) וכל הכלים, אפלו מידי דמקבל טמאה (ז) רק מדרבנן: (ח) שלא נשאר בהן שיעור נכחי, פיון שפעם אחת היו ראויין לקבלת טמאה, גזרו בהן חכמים שלא לספק בהן לעולם. אכן אותן הפלים שאפלו בשלמותן לא היו מקבלין טמאה אלא מדרבנן, (ה) אם נשברו מותר לספק בהן: ג (ט) פחצים שאין להם ביתקבול, דפשוטי כלי' עין אין מקבלין טמאה: (י) כשרה, ואם היו פעם אחת ככרזל (י) פסולים אף עלי' שישנשלו אחר"כ, דכיון דפעם אחת היו ראויים לקבל טמאה נשאר שם פסול עליהם, וכפי'ל בסעיף ב, (ז) קנים הפכאיים חלולים, אף עלי' שיש להם ביתקבול אין מקבלין טמאה לפי שלא נעשו לקבלה. לפיכך מותר לספק בהם, וכן מותר לספק (ב) בצנור, לפי שלא נעשה לקבלה. (ט) וכל כלי' עין ככתוב קצת וראוי להניח עליו דבר, מקבל טמאה (י) מדרבנן, דמי להיתקבול, ולפי' זה

אין להניח טמא ומגפרה על הסכה אפלו נשברה מ"א ושי"א. ועין בכפי"מ וקמא אפלו מדרבנן, כמו חצים זכרים דסעיף ג, דפשוטי כלי' עין ניהוה וימרו לספק פקו, ואמ"פ דמורי בשל מסכות, הוא משנה שאינה צריכה, דהא בלאו הכי אין מספקין דהא אינו צומח מן הארץ? ומנארב"ם. (ג) והאחרונים ישובו קשייתו, דמורי בשל עץ ובראשי השפודין יש קצת פרזל, וכי האי גוונא עם העץ מקבל טמאה עלי' דפרזל שפראשו, אכן פיון דעקר הסכה הוא מן השכור שהוא של עץ שהוא צומח מן הארץ, ואין צריך לברזל לצורך הסכה, הנה אמינא דממ"ל לסכה בו, קא משמע לן דפסול הואיל ומקבל טמאה עלי' דפרזל: (ו) וארוכות המטה, אפלו הם של עץ, (ג) ואף שאינן משה שלמה פסולין לסכה, הואיל דממטה שלמה קאחו: (ז) וכל הכלים, אפלו מידי דמקבל טמאה (ז) רק מדרבנן: (ח) שלא נשאר בהן שיעור נכחי, פיון שפעם אחת היו ראויין לקבלת טמאה, גזרו בהן חכמים שלא לספק בהן לעולם. אכן אותן הפלים שאפלו בשלמותן לא היו מקבלין טמאה אלא מדרבנן, (ה) אם נשברו מותר לספק בהן: ג (ט) פחצים שאין להם ביתקבול, דפשוטי כלי' עין אין מקבלין טמאה: (י) כשרה, ואם היו פעם אחת ככרזל (י) פסולים אף עלי' שישנשלו אחר"כ, דכיון דפעם אחת היו ראויים לקבל טמאה נשאר שם פסול עליהם, וכפי'ל בסעיף ב, (ז) קנים הפכאיים חלולים, אף עלי' שיש להם ביתקבול אין מקבלין טמאה לפי שלא נעשו לקבלה. לפיכך מותר לספק בהם, וכן מותר לספק (ב) בצנור, לפי שלא נעשה לקבלה. (ט) וכל כלי' עין ככתוב קצת וראוי להניח עליו דבר, מקבל טמאה (י) מדרבנן, דמי להיתקבול, ולפי' זה

שער הציון

(ג) קרבנותיה ואלו המצויות השקל, אבל לעצם דינו של המגדאבהם מידים, וכן מוכח מבי"ח והג"א, אכן באלה רבה ופר"מ גריד מצדדים דאפשר דטמא מדרבנן משעם שהוא משמיש אדם ותשמיש משמשו, באולי שפטיה עליו אכל לעלות וכן מוחב לקצמים בראשו (עלי' נקלי' קלי' שיש בו שפן, עין עם: (ג) ר"ן, ומשמע עם דפסולים רק מדרבנן, וכן מוכח בקמ"א: (ד) אחרונים: (ה) פרי' מדרבנן ומכפ"מ עקב: (ו) ב"ח: (ז) ב"ד יוסף בשם הרא"ש: (ח) ועין ב"ר ד"ע ד"ע סיון ר"א סעיף לו דאם חתך בכתב גמא לקבל צורות מקבל טמאה, ולעבדן שיעור גדל האפס יש חלוק בין עץ לחרס, עין עם [מח"ש]: (ט) מנארב"ם בשם הח"ס פ"ח: (י) כן מוכח עם בתוספות ובכורי יעקב: (יא) פוקים: (יב) להסי' משנה ואלתה רבה: (יג) אלתה רבה, דשלא במקום הספק אפלו בנשרי' לחוד אין להקל. והנה הבי"ח הביא זה בשם רי"ז שחמ"ה, ואנו מצאנו ראיה עם הפלכות של ר"י אבן איצחא ובעשור שהחמירו בהדיא אף בזה, וכן בשב"ל הלכות העמיק לשון הפמ"א וט"ס על זה: וכיון דספקא הוא אזלינן לחמ"א, ומשמע דחמ"ה בכל גוונ: והנה י"א דכתב דכל הפוסקים הקלו בזה, לא היה לפנינו כל אלו הפוסקים (פי' ביומיו לא נדפסו), בנדק ולא נפץ צריך עיון אם יש להקל אף במקום ספק, אחרי דטור"ף ונכמ"ם אין לנו שום ראיה ששקלו בזה (וכי לא מצינו מי ששקל בזה בהדיא פי' אם הרי"ב א"א לברו), וכן באלתה רבה נשאר בזה בערוף עין, ויש לנהוג בזה כפעת הפרי' מדרבנן דלכתחלה אין לספק בנדק ולא נפץ, ומכאן דלית לה פי' אם זה יש לוטר' דכשר: (יד) זהו לדעת כר"י והרמב"ם והרא"ש דפסקו הפכה לקלא, מה שאין מן לדעת רש"י ובעשור וטור"י אבן איצחא ושב"ל הלכות והרא"ש הוא מקדונתא: (טו) רמב"ם: (טז) רמב"ם: (יז) מנארב"ם לדעת הרמב"ם: (יח) חוסכות דין: (יט) אחרונים לדעה זו: (כ) רמב"ם פ"ק א מהלכות כלים הלכה יב. וקדעת רש"י ב"ד סו, דוקא כשלא נטו' מחצלת, אבל אם נטו' ואסור' קדולעין אוחזן, הוא בכלל אריג, עין עם, וכן הוהדי' אין מספקין בהן: (כא) מנארב"ם בשם הפרי' משנה: (כב) הג"ח: (כג) טמא מדרבנן:

הַלְבוּת סֵפֶה סִימָן תַּרְבֵּמ

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ז]

וְלֹא קָרַקַע מִקְשָׁה.

ולענין סכך העשוי מזכוכית, כתב המור וקציעה (די"ה נ"ל) שפסול הוא לסיכוך כיון שנעשה מחול, שאין גידולו מן הארץ. והפמי"ג (משב"ז ס"ק א) כתב ששמע שהיא עשויה מאפר (של עצים), ועל כן יתכן שבשעת הדחק כשרה היא לסיכוך, ורק שלכתחילה אינה כשרה כיון שנשתנתה צורת העץ (ראה להלן (ס"ק יב)). אכן, כתב בספר מקראי קדש (סוכות ח"א סי' כב) שהואיל והתברר בומנינו שהזכוכית עשויה מחול, פסולה היא לסיכוך לכל הדעות. ונבטעם מה שאין פוסלים את הזכוכית מחמת שאינה עושה צל ואין צלתה מרובה מחמתה, ראה ר"ן (סוכה א, א ד"ה וסוכה) וספר הסוכה (מלואים לפ"ה אות יב) בשם הגר"י מברסק, ומקראי קדש (שם) ושו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' נז).

אכן, דעת החזו"א (ארהות רבנו ח"ב עמ' ריח) שזכוכית נחשבת באויר ולא כסכך פסול, כיון שאינה עושה צל ונפקא מינה, בשמונת על גבי סכך, כמו שכתבנו בביה"ל לעיל (סי' תרכ"א סי' א ד"ה או), ובעין זה כתב החזו"א בספרו (או"ח סי' קכ ס"ק ד), שלדעת התוס' (סוכה ה, א) סכך שאינו עושה צל חשוב שהאדם נהנה ממנו, אלא עושה צל דק בלבד, אינו נחשב כסכך.

וסכך העשוי נעויר, כתב הבכורי יעקב (ס"ק א, ובתוספת בכורים) שנייר העשוי מנגדי צמר פסול לסיכוך מן התורה, כיון שאינו פסולת גורן ויקב, אך נייר העשוי מפתתן או מעשבים, הנחשבים בפסולת גורן ויקב, אינו פסול מן התורה, מפני שאינו דבר המקבל טומאה (הביא שנפסק כסדרי טהרה (יר"ד סי' קצ ס"ק יט) שאינו מקבל טומאה, ושלא בשו"ת נודע ביהודה (יר"ד מהדו"ת סי' קח), וכן כתבו בשו"ת התם סופר (חי' סי' פא), בשו"ת תורה לשמה (סי' קסה) החזו"א (יר"ד סי' פט ס"ק ב) שנייר אינו מקבל טומאה, ואף שכתב החזו"א שם שנראה שנייר זה מקבל טומאת מדרס, מ"מ אין הוא פסול לסיכוך מן התורה, כמבואר בפמי"ג (משב"ז ס"ק א) שדבר הטמא טומאת מדרס אינו פסול לסיכוך אלא מדרבנן, אלא שאם הוא עשוי מפתתן פסול על כל פנים מדרבנן, מפני שבא מדבר המקבל טומאה, ואם עשוי מעשבים פסול מחמת שהסכך השתנה לגמרי ונחשב כאילו אינו מפתתן גורן ויקב (ראה להלן (ס"ק יב)), ולמעשה כתב, שאם אין לו סכך כשר, יסכך בנייר זה, ויאכל בסוכה בלא לברך על הישיבה. מאידך, בשו"ת לבושי מדרס (או"ח ח"ג סי' קצו אות ב) כתב שנייר העשוי מפתתן אינו פשתן שנשתנה רק קצת, אלא הוא נשתנה לגמרי ונעשה ממש דבר אחר וכבר אינו נחשב גדולי קרקע, ולפיכך פסול הוא לסיכוך מדאורייתא.

ולענין נייר העשוי מקליפת העץ, כתב בשו"ת שיבת ציון (סי' לט) שאף לדעת הנודע ביהודה (שנייר מקבל טומאה) נייר העשוי מעץ אינו מקבל טומאה מן התורה, כמבואר ברמב"ם (פ"ב מהל' כלים ה"א).

[משנ"ב ס"ק ח]

וְנִירֵי קֶהָן חֲכָמִים שְׁלֵא לְסַפֵּךְ קֶהָן לְעוֹלָם.

והטעם הפסול לסכך בשברי כלים, מבואר ברמב"ם (פ"ה מהל' סוכה ה"ב) שהוא משום שיחשבו אנשים שמותר לסכך בשברי כלים שעדיין משמשים ככלים, ומקבלים טומאה.

ואם שבר את הכלי כרי שיוכל לסכך בו, כתב הערוך השלחן (סי' ה) שמותר לסכך בו, כיון שטעם הפסול לסכך בשברי כלים המבואר ברמב"ם הניל שיוך רק בנשברו מאלהם, אבל כשעושה מעשה כדי להכשירו לסכך, מוכח ממעשהו שיוודע שבלא זה פסול הוא לסיכוך, ואם כן לא יטעה לסכך בו, וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק

(ח"א סי' פב אות ט), וכן כתבו בספר מקראי קדש (סוכות ח"א סי' יד) ושו"ת מנחת שלמה (ח"א סי' כב אות א) [כשאין ניכר שבאו מכלי, ראה קטע הבא]. מאידך, בשו"ת חלקת יואב (ח"א מהדו"ת סי' ג) כתב שאין שו"ת הכלי לשם סיכוך מועילה להכשיר לסכך בו, וכן כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' צה אות א) שנראה שאין לסמוך להקל על דברי הערוך השלחן (ראה שו"ת אגרות משה (א"י"ה ח"א סי' קעז)).

ועבדי כלים שאין ניכר שבאו מכלי שמקבל טומאה, בגן ארגז עץ ששברו את עצמו ואין ניכר שהיו חלק מכלי, דעת הגר"ח ברלין (שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' סו) שאין לסכך בהם. מאידך, דעת הגר"ש סלאנט (שם) שמותר לסכך בהם, שכיון שאין ניכר שבאו מכלי לא פסלו אותם חכמים לסיכוך ואף כשלא שברום לשם סיכוך. ובמקראי קדש (שם) ובשו"ת מנחת שלמה (שם) כתבו שמותר לסכך בהם, כיון שהאנשים לא יטעו משום כך לסכך בשברי כלים, מפני שאינם יכולים לראות שהתיבות עצים אלו באו מכלים אוכשניכר הדבר על ידי חורי המסמרים שבעצמם, ראה הליכות שלמה (סוכות פ"ח ארחות הלכה הע' ו) שפסולים, והאדם עצמו ששברם לא יטעה לסכך בכלים שלא נשברו לגמרי, כיון שבשברתו לשם סכך מראה שיוודע שבלא זה פסולים הם לסיכוך (וראה בקטע הקודם שיש שחלקו על סברא זו).

ולענין ארגזי עץ גדולים שמביאים בהם מכוונת [או שאר דברי סחורה (ארהות רבנו ח"ב עמ' רטו)] מחוץ לארץ [ליפני' בלעז], כתב הגר"י קניבסקי (קהלות יעקב סוכה סי' יט) שנראה שמותר לסכך בשבירהם, כיון שהדרך היא לפרק את רפי העץ כשמוציאים את התכולה מהם, ואינם אלא כקן שמשתמש בה באופן חד פעמי לשחות בה, שכתב הרמב"ם (פ"ה מהל' כלים ה"ז) שאינה מקבלת טומאה, והוסיף שכן הורה החזו"א שמותר לסכך בעצים אלו. דעת הגר"י קרליץ (חוט שני סוכות עמ' ירד) שמותר לסכך בהם, כיון שגודל הארגז הוא יותר מארבעים סאה, דבר בגודל כזה אינו נחשב כלי ואינו מקבל טומאה, וכן מבואר בערוך השלחן (סי' ה).

ולסכך בקרעי עץ המשמשים כפיגומים לעלות עליהם בשעת בניית בנין, דעת החזו"א (ארחות רבנו שם) שמותר לסכך בהם, כיון שכל שימושם הוא רק במחויב לקרקע, ולא נחשבו על ידי כך לכלי, כמבואר בשו"ת נודע ביהודה (מהדו"ק יר"ד סי' צד ד"ה ומעתה סיומא, ומובא גם בפתחי תשובה יר"ד סי' שעא ס"ק ט).

[משנ"ב ס"ק י]

לְפִי שְׁלֵא נַעֲשׂוּ לְקַקְלָהּ וכו', אִין לְגוֹר בְּשִׁכּוּתָהּ, וְכַנְלִי כְּסַעֲרִי קָרַן ח.

והאף אם מניח בתוך קנה חלול של סכך קנה אחר כדי להאריך, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני סוכות עמ' ירד) שהקנה החלול אינו נחשב כלי על ידי מה שמקבל כלי אחר בתוכו, כיון שכל תשמישו אינו אלא בהיותו סכך, ונחשב הוא ככלי שתשמישו במחובה, שאינו מקבל טומאה.

אמנם, שם כתב שמותר אף לכתחילה לסכך בשברי כלים שטומאתם אינה אלא מדרבנן. והיר"ץ בשו"ת מנחת יצחק (ח"א סי' פב אות ח) שלעיל מדובר באופן ששברי המגריפה אינם ראויים לשימוש, ולפיכך אינה מקבלת טומאה ומותר לסכך בה לכתחילה, אך בענינו מדובר באופן שראוי להניח דברים על גבי המגריפה השבורה, ולפיכך אין לסכך בה אלא בשעת הדחק (וראה שו"ת מנחת שלמה (ח"א סי' כב אות ב)).

אכן, להלן (ס"ק טז) כתב שאין להעמיד את הסכך במרא ומגריפה המשך במילואים עמוד 64

מילואים הלכות סֵפֶה סִימָן תרכב המשך מעמוד קודם

2) ואף שלא שייך במציאות סיכוך בעפר, כתב הפתחא זוטא (סי"ב ב) שהתורף לכתוב פסול סיכוך בעפר משום שיש נפקא מינה למה שכתבו הרמב"ם (סוכה יב, א) הרי"ן (שם ז, ב מרפי הרי"ף ד"ה מתני') שסוכה שיש על גבה מעויבה פסולה מפני שהמעויבה עשויה מעפר, וכן מבואר בבבאור הגר"א כאן (ראה שרית תורה לשמה (סי' קעח)). וראה בספר בית השואבה (מין הראוי לסכך אות ב) ששייך סיכוך על ידי גושי עפר, או על ידי חתיכות של לבנים העשויות מעפר, לולא הפסול של מין גרין ויקב.

וכן לגבי צמחים שגדלו על מים בלא ימקה מקרקע כלל, דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש חיג פכ"ה אות א) שאפשר לסכך בהם, וכן כתב בשו"ת מחזה אליהו (סי' בה אות ו) על פי סברת הנשמות אדם הג'ל, שהרי אף גדולי מים נחשבים מין גרין ויקב, ואם כן אין צריך שיגדלו מן הארץ.
ומשניב ס"ק ד'
והוא הדין עֵפֶר מִקֵּשׁ².

הלכות סֵפֶה סִימָן תרכב המשך מעמוד 176

קלד) נהלך עליו, כיון שאף בציפוי זהב ניכר לכל שהצבע אינו אלא ציפוי, וכן כתב בשו"ת האלף לך שלמה (שם) שאין הדבר נחשב כשינוי בסכך, והגר"ש איערבך כתב (שרית מנחת שלמה תנינא סי' קיב אות א), שאף אם אין ניכרים העיצים מחמת הציפוי, מיזם כשרים הם לסיכוך, כיון שהכמים לא פסלו אלא אניצי פשתן, שמפני שאין ניכר שהם גידולי קרקע דומים הם לצמר, ונראה הסכך כעשוי מדבר המקבל טומאה, מה שאין כן בעצים מצופים, שאין נראה כאילו סיכך בדבר המקבל טומאה, כיון שהכל יודעים שהצבע אינו אלא ציפוי.
וכן לסכך בעצים המצופים בניירות יפים משום נוי מצוה, כתב בשו"ת תורה לשמה (סי' קסח) שמוותה, כיון שנייר אינו נקבל טומאה, והגר"ש איערבך (שם אות ג) כתב, שאף אם הנייר עשוי ממין המקבל טומאה, מיזם מותר לסכך בעצים אלו, כיון פריסת סדין תחת הסכך לטי, וכתב (שם אות ב), שכן נהג בעל האמרי בינה לסכך בהם בסוכתו.

שנשברו כלל, ולא הזכיר שבשעת הדחק מותר, וראה מה שכתבנו שם.
[משניב ס"ק יב]
ומתוך קְאָלוּ אֵינוּ מְגֻדְלֵי קֶרְקַע².
7) ולסכך בסכך הצבוע בצבע, כתב בשו"ת מהר"א הלוי (איטונגא, חיב סי' ה) שיש להכשיר, שאין נחשב שנשתנו העצים על ידי הצבע ועל ידי כך אינם נראים כגידולי קרקע, וכן כתב בשו"ת האלף לך שלמה (ארו"ח סי' שסד) שאף אם יש שכבה [עבה] של צבע, אין היא פוסלת משום סכך פסול, כיון שדומה הדבר לפריסת סדין מתחת הסכך כדי לנאותו, שבשור, כמבואר בשו"ע להלן (סי"ט), שהרי אף כאן הצבע גורם נוי לסכך, ואף דעת החו"א (ספר הסוכה מלואים לפ"ח אות ט) והגר"י קניבסקי (ארחות רבנו חיב עמ' ריד) שמוותר לסכך בסכך צבוע, אכן, לענין סכך המצופה זהב, כתב מהר"י הלוי (שם) שפסול, כיון שנשתנו העצים על ידי הציפוי אינם נראים כגידולי קרקע, מה שאין כן בסכך צבוע שעדיין נראה כעץ, ובשו"ת מחזה אברהם (ארו"ח סי'

הלכות סֵפֶה סִימָן תרכב המשך מעמוד פט

ולמעמד סכך על גבי דבר גזול, כתב בבית הלל לקמן (סי' חר"ל סי' ד"ה ואם) שיתכן שפוסל את הסוכה אף בדיעבד, שאולי פסול גזול חמור יותר משאר פסולים.
15) ולמעמד את הסכך על קורות עץ שלא הונחו לשם צל וכוונן קורות של פרגולה וכו', דעת הגר"ש קרליץ (חוט שני שם) שמוותר, כיון שהחיסרון במעמד הוא שמא יסכך בו, ואם באמת יניח את קורות העץ בתורת סכך, יהיו כשרות לסיכוך.
16) ואף אם יש ברזלים בתוך הכותל, כתב החו"א (ארו"ח סי' קמג ס"ק ב) שמוותר להעמיד את הסכך על גביו לכתחילה, כיון שעיקר הכותל עשה מאבנים ועפר וטיט, וגם הברזל אינו נראה, וגם הכותל עומד מעצמו בלא הברזלים.
וכן כל דבר שלא שכח שמסככים בו, כתב בבית הלל לקמן (סי' תרל סי' ד"ה כל) שמוותר להעמיד בו את הסכך.
וכן להניח אבן על גבי הסכך כדי שלא יעוף ברוח, כתב בשו"ת שבט הלוי (חי"ט סי' קלו, וחי' סי' צה) שמוותר, כיון שאין חשש שיטעו אנשים ויחשבו שמוותר לסכך בה, ולפיכך לא גזרו שלא להעמיד בה, כמבואר ברין (סוכה ז, א מרפי הרי"ף) ובה"י הרמב"ם (שם כא, ב ד"ה וחד) [שהם מקור דברי המשניב כאן], ואינו דומה לדברים המקבלים טומאה שניזו שלא להעמיד בהם, כיון שאין ידוע כל כך לאנשים שפסולים הם לסיכוך, מאידך, דעת הגר"ש קרליץ (חוט שני

לעץ, וכן משום שאין אפשרות לסכך בו [וסיים שמיזם יתכן שיש מקום לכתחילה להימנע מזה].
וכן דופן מריקט [העשוי מנשרי עץ וקיים המחובבים יחד על ידי דבק], דעת הגר"ש קרליץ (חוט שני סוכות עמ' ריב) שמוותר להעמיד את הסכך על גבה, משום טעמים אלו, אכן, לגבי עץ סנדורץ או 'סיבית' העשוי מחתיכות קטנות של עץ דבוקות יחד [וכלא הדבק אין להם צורת דופן כלל], הסתפק (שם אות ב) שמא יש בו חיסרון משום מעמוד.
ולמעמד את הסכך בדבר שפסול לסיכוך אך אינו מקבל טומאה, כתב המשניב לעיל (סי' תרכב ס"ק ח) שאסור לכתחילה [ואפילו הוא מין הכשר לסיכוך רק שפסול מדין מחובר, וראה מה שכתבנו שם], וכן כתב בבית הלל לקמן (סי' תרל סי' ד"ה כל), וכן כתב הגר"ש איערבך (ספר הסוכה פסקים הערות אות לה) והוכיח כן שהרי הראב"ד, הרמב"ם, הרמב"ם, הר"ן והרא"ש בסוגיית 'מעמיד' (סוכה כא, ב) שדנו איך מותר לסמוך סכך על גבי אילן ועל גבי כותל אבנים, אף על פי שפסולם אינו משום שמקבלים טומאה, וראה במאורי שם (כב, ב ד"ה ז) שכתב, שיתכן שהטעם שמוותר לסמוך סכך על גבי אילן הוא מפני שלא נאסר להעמיד בשאר הדברים הפסולים לסיכוך, אלא רק בדבר המקבל טומאה [וראה בשו"ת מהר"ל דיסקין (כתבים סי' נ) שכתב, שמוותר לכתחילה להעמיד את הסכך בדבר שפסול לסיכוך אך אינו מקבל טומאה].

